

Latweefchu Awises.

Nr. 17.

Zettortdeenâ 24. April.

1858.

Awifchu sinnas.

Rihgâ taggad fahl ſtipri ſtrahdaht pee wallu nopohſtiſchanas un jauna kanahla un tiltu taiſiſchanas. Strahdneeku pulks fanahziſ un wehl nahf ikdeenâs wairak tauſchu. Igi ne buhs, tad Rihga no tahs puffes pawiffam zittada iſſkattifees. Dſeſſes zekſch no Rihgâs us Dinburgu buhs 210 werſtes garſch.

Behterburga. Salka ka wehl ſchohs dſeſſes zekſus grihbobt taiſiht: 1) no Maſkawas garr Kolomnu un Rehsanu us Saratomu. 2) no Drelles garr Kiewu un Braſlawu us Odeſſu; ari no Braſlawas us Brodi; 3) no Ribinſkas us Nikolajewu; 4) no Wolgas uppes us Doneſ uppi; 5) no Wjatkaſ uppes us Wutſchegdas uppi, un 6) no Aſtrakanes us leelo Eltones fahls eſaru. Geſklattees labbi Ciropas lantfahrte Kreewuſemmê tur ſchee zekki ees. Ciropas lantfahrte no jauna jadrikke, tad uſlikſim ir ſchohs zekſus.

Ciſtreikeru ſemme. Noſeggê ſemmes apakſchâ ruhj un duhz un ſemme trihzejufe no 2tras lihds 13tu Aprili tik ne ikdeenâs, ta ka nammi jaw palikkuſchi wahji, un bihſtahs tur mahjoht.

Enlenderu ſemme gan lohti baggata, bet arri neweenai ſemmei paſaulê naw tik dauds to parradu ka ſchâi. Irr tik leeli parradi, ka par ſcheem paradeem frohnim i n t r e f f e s ikgaddus jamalka 170 milljoni f. rubl. Schoğadd Enlenderi 24 milljoni f. rubl. maſak eenems ne ka ja=iſdohd! Tur irr bes ſinnas baggati wihri bet arri pahrlêekam dauds tihri nabbagi.

Rufnowes pilſatu Enlenderi pa 12 deenahm panehmufchi, wiſſus dumpineekus iſdſinnufchi un ſchee teem nu dſennahs pakka. Rena Sahibs ar

fawu ſpehtu behg us Marratſchu ſemmi (ſklattees Indias lantfahrte), jo ſchinni kalnainâ ſemme mahjo Enlenderu prettineeki un ſtipri karrâ-kaudis — bet gan maſ ko wehl eespehs.

Kantone. Kineſeri pee pilſata ſapulzejahs arween wehl leelakâ ſpehlâ, bet ſalka, ka Enlenderem neneeka nedarrichoht; grihbobt tiklai tohs dumpineekus ſawaldiht, kaſ nahloht us ſcho pilſatu. Redſehs woi Kineſeru Keiſers meeru derrehſ.

Berſereem effoht atkal ſtrihdis ar Enlenderem, jo Berſeri Awganistanâ ſemmes-gabbalu un pulks zilweku panehmufchi. To Enlenderi ne grihb wehleht tadeht, ka Awganistana ne zil tahku no Indias.

S—j.

Zaunas ſinnas.

Miſputte. Ap ſcho laiku atkal dauds ſaglu darbi un laupifchanas tappe wiſſâs mallâs dſirde-tas. Us paſcheem leeldeenas ſwehtkeem par 10 deenahm tikke gohds Deewam! weens leels ſaglu meisters, kaſ lihds ar zitteem labbu laiku par Kurſemmi garr Leiſchmalli effoht waſajees laupidams, ſakehrts. Schis laupitaju meisters effoht Diſch-Dahmes frohgâ, tur tas lihds ar zitteem 2 zilwekeem eebrauzis, un us ka jaw ſenn tihkojuſchi, ſanemts tappis. Effoht labbi us Wahzu wihſi no-gehrbees — ſalkſch un garſch, ar ſchaujameem rihtkeem apğahdajees, dikti ſtiprs wihrs bijis, kaſ daſchas wallodas prattis. Scho ſanemmoht effoht ſkaidri karſch bijis. Diwi paligi, kaſ laukâ us wakti ſtahwejuſchi effoht tad, kad winnu meisteru ſanehmufchi, ſchahwufchi, bet gohds Deewam! ne weenu naw trahpijuſchi. Tee 2 iſmukkuſchi meſchâ. Papreekſch ſchee braukſchus mukkuſchi, bet kad teem no kehrejem, kam arri plintes bijuſchas, tappis

weens firgſ aſſchauts, tad dewuſchees wiſſus firgus aſſtahdami kahjahm prohjam. Laupitaju meisters tappe Wiſputtes teefâ nodohſts. Warrbuht ka arri iſdohſchees tohs zittus pee wiſna peederrigus raſbaineeſus rohkâ dabbuht. Lai Deews dohd! Zo — us ſcho gabbalu bija par wiſſam nedrohſcha dſihwe mahjâs kâ arri us zella.

Leifchi. Naw wiſſai fenn ka dſirdejam, ka atkal We ek ſchu pilſatinâ, kahdas 3 juhdses no Leel-Gſſeres, effoht baggats Echids no laupitajeem gluſchi aplaupihts. Teiz, ka lihds 3000 rubuteem mantas tee no ta krohga iſneſſuſchi ahrâ. Tee laupitaji to brihd bij aiſmulluſchi bes ka kahdas pehdas warrejuſchi dſiht. Bet kâ nu dſird, effoht no ſcheem laupitajeem jaw dauds zeeti fanemti. Kaſ ſinn, woi ne iſdohſchees wiſſus tohs raſbaineeſus, kaſ braukſchus effoht aplahrt braukluſchi un wiſſur neganti laupijuſchi, rohkâ dabbuht. Schee ſagli effoht zaur Echidu behrenu peedſiht. Telſchôs effoht dſihwojis ſcha laupitaju meisters, kahds Echids. Pee ta effoht tai nakti, kad ſcha ſagla ſekki tur eebraukluſchi ſawu laupijumu nodohſt un iſdallitees, kahds maſ Echidu puiſens, kaſ ſchehlaſtibas maiſſ un brihw-ſkohlun tai pilſatâ dabjujis un kam pehz kahrtas pilſatâ bij ja-eet apkahrt ikkatru nakti pee weena zitta Echida gulleht un ehſt — tai kambari gullejis, kur ſchee fanahluſchi dallitees. Bijis patlabban febbu wakars. Puiſchels apgullees, un zitti Echidi to arri maſ eewehrojuſchi tamdeht, ka jaw meegâ bijis; bet puiſchelis tal pamohdees, jo Echids jaw nefad ne warr itt kluffu runnaht, kad wiſſch jo gribbetu. Kur 3 jeb 4 Echidi lohpa, tur firgus bes muiſas gattaws. No rihta puika ſkohlâ aiſgahjis, ſahjis zitteem Echidu ſenkeem un pehz arri ſkohlmeiſterim ſtahtſiht, ka wakkar dauds Echidi pee wiſna ſaimneeka effoht fanahluſchi mantu zillajuſchi un naudu ſkairijuſchi, un patſ ſaimneeks ſchabbu nakti (kur teem naw ne buht brihw) ſwezzi rohkâ turrejis. Skohlmeiſters to uſdewis palizejai; ſchi gahjuſe iſmekleht un atradduſe, ka pateefiba, un wiſſus Echidus ſanehmuff zeeti. Nu jaw dauds leetas iſnahloht, un arri taſ, ka ſchee paſchi tee meiſteri effoht, kaſ ſchamulle,

ka jaw ſtahtſihts Awisſes Nr. 9, to mahjitaju aplaupijuſchi, jebſchu paſchi ſagli wehl leedsotees! Dſirdeſim tahtak, ko ſchee wehl buhs darrijuſchi un zil wiſnu banda. — Ta wiſſa blehdiba, lai jo kâ gudri un paſleppeni to darritu tomehr weenreis gairmâ nahſ.

G. F. S.

No lauku-lohpfchanas maſchinehm.

III.

Kurſch kaxra gaddos prakti weddoht wairak pelnijis? Woi tahds kaſ brauze ar ſawu baddamirreju kehwi, ar ſaweem nekalteem wezzeem wahgiſcheem un ſalahpitem rihkeem, laut kahdu wallineeku jeb mulki us wesumu uſfehadinajis; jeb tahds, kam bij brangi, lai ir dahrgi firgi, ſtipri jauni ratti un prahtigi puiſchi un patſ gahje lihds us Rihgu un Klaipehdi; — jeb teem Bruhſchu puhmanneem, kam firgi kaſ leeli kâ ſwehri (maſſa 100 ir 150 dahlderus), ratti kâ no balkeem iſzirſti, ritteni platti un leeli ka brihnumſ redſeht un ſchee ratti tahdu naudu maſſa, ka laudis ne tizz, ja ſtahta. Sinneet paſchi, kâ ſcheem pa to zellu gahjis, kurſch no ſcheem pelnijis, kurſch paſpehlejis. Sinneet ka tee wahjneeki mahjâs pahrnahluſchi kahjahm, raudadami, brehkadami, — un tee firgu kauli, ſalausti ritteni un wahgi kaſ zellmallâ wiſſur bij redſami, leezinaja, ka tahdeem brauzejeem tiklai pohſts. Turprettim tam ſtipram labbi iſgahje, nahze pilna kulla un tee Bruhſchu puhmanni palikke baggati wibri. Taſ patſ irr ar lauku darbeem. Stipras labbas leetas, uſtizzigi lauku-rihki, ſpehziggi labbi firgi un gohws-lohpini un derrigi, gohdigi zilweki ſaimneekam gan maſſa dauds wairak ne kâ tahdi wallineeki, klemberi un badda-mirreji. Tomehr darbu ſtrahdajoht ar teem dahргеem labbeem maſſa ſaimneekam dauds maſak un dohd dauds wairak auglu ne kâ ar teem lehteem nelectigeem ſtrahdajoht.

Saleegi wezzus laikus ar ſcheem laikeem taggad. Krohnis un fungi no ſirds-ſchehlaſtibas ſaimneekem mahjas dewuſchi un dohd us renti, un fungi nu puhlejahs un ſtrahda muiſchâs ar teem dahргеem kalpeem. Kad nauda aprehkina zil ta wezza klauſiba ſaimneekam maſſajuſe, tad ſklaidri iſtrahdahs,

ka ta klausiba 2 ir 3 reises bij dahrgaka ne ka ta rente ko fainneeks taggad makfa. Til aprehkini un noswerri, zil tewim par gaddu makfa tas sirdsineeks un fahjineeks, kas par neddelas darbineeku muischa bij jafuhsta, tad schee ween jaw isnefs wairak ne ka tawa mahju-rente, ko tu nu makfa. Wissas zittas gaitas ne buht naw rente rehkinatas. Tad nu lungam ar to renti taggad us puffi irr flahde? Ta gan rahdahs; jo ta leekahs, ka ar to wezzo klausibu lungam muischa wiffi darbi itt ka bes makfas, itt ka walti tappe strahdati, bet nu muischa tam katrs darbs jastrahda ar dahrgeem kalpeem. Tomehr falku ta: **Kungeem ta wezza klausiba dauds wairak makfaja ne ka ta rentes buhschana ar to kalpu strahdashanu, ja til lungi ar sinnu un spehku scho leetu wadda. Tas ta prohtams.**

Kursch ne sinn, ka ar to klausibu laudis ne ween apehde tahs mahjas un magasihni, bet ir muischas flehti eelihde un kungs ne warreja beigt wehl flahd doht maifi, fehflu, sirgus un kas ween bij waijadsigs. Zerehkini nu zil itt wiffa ta klausiba nau-da irr wehrta un zil schihis leetas wehrtas, ko kungs ifgaddus dewe no sawas mantas; tad sinnasi zil dahrga ta klausiba bija. Wehl — kursch ne sinn, ka fainneeks muischa darbos un gaites ne fuhtija to labbaka bet to fiktako zilweku, til tahdus sirga kaulus un nederrigus lauku-rihtus. Darbineeka un leezineeka gudriba bij: kad til to deenu warr iswilkt; un fainneeka skunste bij: kad til tas darbs padarrihts un waggarim azzis warr apmahniht. Ja darbineeku speede, lai wairak ka 1 puhru-weetu par deenu fa-arr, jeb lai fainneeks us wesumu leek wairak ka 6 puhrus rudsu, tad gahje fuhdseht. Talabbad us 1 simts puhru-weetahm waijadseja 1 simts arraju ja weena deena tahs gribbeja usart, jeb waidseja 17 arraju us 6 deenahm — un us 1 simts puhru rudsu waijadseja 17 sirgu un zilweku kas 20 juhdses labbibu weddoht 8 deenas gahje, kamehr mahjas pahrnahze nodsihti. Ne kas nekaitetu, ja scheem ne buhtu 17 sirgu- un 17 zilweku-wehderi, kas badda-mirreji buhdami, wehl wairak gribb ehst ne ka tee pah-

tikkuschee. Turprettim tu redsi, ka taggad gohdigs muischas kalps un pilnigs puifis ar mundru leelo muischas sirgu un labbeem gudreem lauku-rihtem par 1 deenu nu weegli fa-arr 2 ir 3 puhru-weetas un ka us muischas wesumu leek 10, ir wairak puhru rudsu, to paschu zekku nobrauz un par 2—3 deenahm ahtraki pahrnahk mahjas labba spehka. Tapehz lungam 1 simts puhru-weetu arroht taggad ne waija 17 arraji kas ar to klausibu 6 deenas un nelabbi strahdaja, neds arri tam waijaga us 1 simts puhru rudsu 17 wesumi kas 8 deenas pa zekku eet, bet tam ar to kalpu-buhschanu tikkai waijaga 8 woi 7 arraji, un ne 17 bet tikkai 8 wesumi. Ta tad nu lungam **9 woi 10 sirgi un zilweki masak irr jabarro un jalohne, wehl flahd darbs dauds ahtraki un labbaki tohp padarrihts un tadeht lungam kulla paleek: 8 zilweku lohne, maife un 8 sirgu barriba.** Wehl sinni, jo to lauku-darbu gruntigi, prahtigi un ihstena laika padarra, jo baggatus augtus no tam warri gaidiht. To wiffu apdohmajis tu nu warresi pats saprast: Ja lungi ar kalpeem dsihwodami tuhdu klemberus un sirga-kaulus un neeka rihtus gribbetu turreht ka wezzos laifos pee klausibas nahze, tad teem bankrottē buhtu jafriht — jo ar tahdeem strahdajohd, darbs ohtr teek dahrgs irraid ne ka ar labbeem, dahrgeem. (Zir teesa ka falka: jo lehti pirzis — jo dahrgi makfajis). —

No scheem wahrdeem lai nu ifkatrs fainneeks nemmahs scho gudru mahzibu:

1) Ne turri sawas mahjas tahdus nespehjneekus, wahjus sirgus un neeka wallineeku zilwekus, kas ne spehj ne gribb stipri strahdaht, neds arri turri tahdus nelabbus lauku-rihtus; kaut gan par lehtu makfu un par masu lohni tohs warri dabbuht, tomehr ohtr teek dauds tew makfa tahdus turreht; jo 3 wahjneeki pee darba ne usfwerr weenu stipru strahdneeku, un teem irr ne 1 weenigs, bet 3 isfalkuschi wehderi kas japilda.

2) Tas pats irr ar gohws lohpineem. Ne turri kaut kahdu, bet tikko no labbas sortes; barro tohs papillam, jo kas labbi eedohd tas labbi warr isdoht; ja nespehj tohs labbi mittinaht — tad turri

ma saſ lohpju, bet til ſtipri barrotus un labbi lohp-tus. Tahdi tewim ar fuhdeem un peenu dubbulti ismaſſaſ wiſſas koſtes.

Nu ſinnaſi kälabbad muſiſchäs taggad turr tikkai tohs labbatuſ lohpjuſ, ſirguſ, rihtuſ un zilwekuſ, kaut tee gan daudſ wairak maſſa ne kà tee lehtee wahjneeki. Ja tà nedarritu, tad ſawu naudu ne warretu isdſiht un ja-eet pohſtâ. To ſchiſ laikôſ puſiſchi un gahjeji itt labbi ſinn kà nu eet muſiſchäs, un ja nu taiſ kara gaddôſ ſipru puſiſchu truhkumſ bij, tad ſahje praſſiht to leelo lohni, jo lepnu maiſi, un eefmekkejuſcheeſ tee ir taggad to lohni arween wehl leelaku gribb zelt un nemmt. Kamehr labbiba un lauku-augti wehl bij til kohti dahrgi kà ſchôſ gaddôſ, tad kungi un ſaimineeki gan wehl ſpehje un tahdu lohni maſſaja gan. Bet taggad kur labbibas tirguſ pa wiſſu paſauli nokrittis, nn wehl krittis ja, kà taggad rahdaha — nu buhſ labſ augligſ gads, un ja pa teem dſelſeſ zeſſeem no leelaſ augligas Kreewuſemmes labbibu, ſweeſtu un gaſku zil ween gribb un waijaga atweddihs, — tad kungi un ſaimineeki til leelu lohni ne buht wairſ neſpehſ maſſaſht. Ko ſchee tad lai darra. Darrihs tàpat kà tee pabrihku kungi darrija; tad par daudſ leelu lohni tee ſtrahdneeki praſſija, taiſ ſija maſſineſ un ſtrahdaja ar maſſi-

nehm un tà tohs ſawalbija. Us praekſchdeenahm ir tohs lauku-darbuſ ſtrahdahſ ar maſſinehm, ja ta aplama lohne palikſ, un jaw redſeet ar azzim, kà ir pa Kurſemmi un Widſemmi muſiſchäs jaw ſahſ ſtrahdahſ ar wiſſadeem jauneem, derrigeem lauku-rihteeem un ar maſſinehm; jo Enlenderi un zitti, kur lauzineeki tahdu paſchu nelaimi redſejuſchi kà nu pee mums, jaw irr iſgudrojufchi itt wiſſadahaſ maſſineſ, ar kurrehm itt wiſſuſ lauzineeku-darbuſ warr ſtrahdahſ. Rahdahaſ tahſ irr, to teikſim zittâ lappâ.

S—j.

Radohnſ dahrſa kohpejeem.

Katſ dahrſneekſ ſinn, zil pluhmju un keſbeeru kohſi zaur to eet pohſtâ, kà ſwekkis winneem nahſ ahrâ, un tezzedamſ ſemmê kohlam miſu maita un atlezzina nohſt. Scho ſwekka-kaitu drihſ warr paglahbt, tad tikkai zilko ne buhſ dabbutuſi jau ee-wezzetees. Waijag wakkara ar itt ſlapjeem daudſ-kahrt ſalikteem nahtru luppateem, kamehr ween ſwekkis notezzejis, to wainigu weetu aſſittinaht. Ohtro rihtu ſwekkis raffeeſ pahrmirziſ. Tad nemſi winnu ar kahdu pa-aſſu birſti un uhdeni maſgaht ſemmê, lihſ miſa itt ſkaidra paleek. Tad kohſi zeeni buht paglahbtſ.

—e.

Labbibas un prezzu tirguſ Rihgâ tai 19. Aprili un Leepajâ tai 19. Aprili 1858 gaddâ

Maſſaja par:	Rihgâ.		Leepajâ.		Maſſaja par:	Rihgâ.		Leepajâ.					
	R.	K.	R.	K.		R.	K.	R.	K.				
1/3 Iſchetw. (1 puhru) rudſu .	175	—	1	85	1	80	1/2 puddu (20 mahrz.) dſelſeſ . . .	—	85	—	90		
1/3 " (1 ") kweeſchu	250	—	2	75	3	—	1/2 " (20 ") tabala . . .	1	85	1	30		
1/3 " (1 ") meeſchu	170	—	1	85	1	70	1/2 " (20 ") ſchlihtu appinu	—	—	1	80		
1/3 " (1 ") auſu .	110	—	1	15	1	10	1/2 " (20 ") ſchab-zuhku gall.	2	20	2	20		
1/3 " (1 ") ſirau	200	—	2	50	1	90	1/2 " (20 ") frohna linnu	1	90	1	80		
1/3 " (1 ") rupju rudſu milt.	1	80	1	80	1	80	1/2 " (20 ") brakka linnu	1	25	1	—		
1/3 " (1 ") bihdeletu	230	—	2	60	2	60	1 muzzu linnu ſehklu . . .	5,00	lihſ	7	50	6	—
1/3 " (1 ") " kweeſchu mil.	3	25	3	50	3	50	1 " filku . . .	14,50	—	9	50	10	—
1/3 " (1 ") meeſchu putraim.	2	25	—	—	—	—	10 puddu ſarkanaſ ſahſ . . .	4	85	5	—	—	—
10 puddu (1 birſawu) ſeena . . .	3	50	3	—	—	—	10 " baltas rupjaſ ſahſ . . .	4	85	4	60	—	—
1/2 " (20 mahrz.) ſweeſta	400	—	4	30	3	40	10 " " ſmaltaſ " . . .	4	80	4	—	—	—

Leepajâ lihſ 19. April. d. atnahſ.: 48 fuggi un iſgabh. 13. Rihgâ lihſ 21. April. atnahſ.: 138 fuggi. iſgabh. 12. Atnahluſchi: 194 ſtruhgaſ.

Brihw driſſehti.

No juhrmaſſaſ-gubernementſ augtaſ waldiſkanaſ ruſſeſ: Oberlebrer G. Blaeſe, Jenſer. Jelgawâ, tai 21. April 1858. No. 73.

Zauna grahmata.

Mahju-swehtiba,

Jeb: swehtas mahzibas par kristigu mahjubuhshannu, ko tas wezs Deewa kalps Kriischjahnis Skrihwers Wahzu walloda farakstijis, un ko schinni grahmatina salizis J. W. Sieffers, Saukas un Elschnu mahzitajs. Zelgawa, drikkelts pee J. W. Steffenhagen un dehla. Maksa eeseta 30 kap. f.

Tam wezzam Deewa kalpam, kas schahs swehtas mahzibas Wahzu walloda un tam Deewa kalpam, kas schinni grahmata tahs salizis Latweeschu walloda, abbeem dimeem ar leelu pateizibu japateiz par scheem wahrdeem, kas irr ka selta ahboli sudraba kaufos, un Deews, kas teem dewis tohs runnast, lai dohd ka schi grahmata wisseem Latweescheem drihs tiftu rohka, un ka tee tahs mahzibas fanemm un paturr eelsch labbas un gohdigas sirds, auglus nesdami eelsch pazeeschanas.

Verent, **Klassohn,** **Schulz,**
Kaw. beedru preefschuels Widsemme. Kaw. beedru preefschuels Kursemme. Kaw. draugu beedribas wezzatajs.

Uhgschana Latweescheem Kursemme un Widsemme.

Tu gan sinni, mihtais lassitajs, ka gandrihs wiffas tawas lassamas grahmatas woi no Wahzu wallodas pahrtulkotas, woi no Wahzeescheem fadohmata un farakstitas. Itt paschds muhsu laikos gan arr jau zittas no pascheem Latweescheem farakstitas, ne kahdas neeku-grahmatas, bet arri tahdas, kurras itt ar preeku warr lassih un ikweenam lassitajam par labbu grahmatu usteift. Te tik gribbu peesault „Leppewitscha“ padohmu dewju; schi grahmata jau deesgan rahda, ka Wahzeescheem ween naw tahs gudribas, kas pee grah-

matu rakstichanas waijadfiga. Bet schee paschi gohdigee grahmatu-rakstitaji pee Wahzeescheem papeelsch gahjuschi mahziba, un irr daschu Wahzu grahmatu islassijuschi, pirms tee drihksteja Latweeschu walloda grahmatu rakstih.

Bet weena grahmata jums irr, kas no eesahkuma lihds gallam no Latweescheem ween fadohmata, un kur tee Wahzeeschi, kas winnu sagahdaja un litte drikkelt, naw usdrihkstejuschees neweenu wahrdinu peelift, tadeht ka tee wahrdi tur jau tik gudri bij likti, ka labbati ne warreja. Schi grahmata irr: „Latweeschu kauschu dseefmas un un sines, druff. tanni gadda 1844.“

Rahda flawa schai grahmatai pee tewim miht. lassit., irr, to ne sinnu; bet to sinnu, ka schihs dseefminas reisu-reisem esmu dsirdejis no pascheem Latweescheem par „neekem“ nosauzam; atkal esmu atraddis, ka laudis tahdas grahmatas ween wairak miht pirkt un lassih, kur no Deewa wahrda stahw rakstih. Un ta irr pareisi; ta man arri rahdabs, ka schihs tahs labbata grahmatas irr. Bet neba tadeht wiffas zittas grahmatas flittas un atmettamas. Es turru, ka grahmatas ta buhs schkirramas: Zittas stahw besdeewigas un beskounigas leetas un mahzibas kas Deewam pretti; tahdas gudrs, gohdigs un tizzigs zilweks naw farakstijis, un gudrs, gohdigs un tizzigs zilweks winnas arr nelassih. Zittas irr gan no zilwekem fadohmata, bet tur nekas ne stahw eelscha, kas Deewa wahrdam prettim. Tahdas drohschi warram lassih, ja winnas mums patih un ja meh tur ko labbu warram mahzitees.

Kurra schkirra nu gan muhsu dseefminas kritih? Winnas, ka man rahdabs, wezzu wezzos laikos fadohmata, kur teem laudim wehl bij paganu tizziba un kur garra-tumfiba muhsu semmi

apflahje. Tadeht tur stahw no Behrkona-tehwa no Saules mahtes un Saules-meitas, no Deewa strageem un Laines-ratteem, un wehl dauds zitti wahrdi, kas us paganu buhſchanu un elku-deewu tizzibu ſihmejahs. Woi tadeht grehks winnas laſſiht? Jeb woi tadeht ka winnas laſſiſim atkal ſahlſim elka-deeweem kalpoht? Kas to dohs? Mehſ winnas par luſti laſſam, mahzidamees no tahm, zil wahja wezzu paganu tizziba bijuſi. Bet zittas dſeesminas irr til ſkaiſtas un gresnas, ka paſcham kriſtigam zilwekam ſirds no preeka lezz tahs klaufoht jeb laſſoht; un mums gandrihs kauns redſoht, ka paſchi kriſtigi laudis wehl taggad ne fajehds, ko jau pagani ſinnaja ſinnaja par labbu tikkumu uſteikt un ſaweem behrneem dſeesminas mahziht. Laſſi til ſcho dſeesminu kas stahw Nr. 2777.

Zellinā man faſchehl,
Mahtei rohku ne atdew'.
Kad gulleju ſchubpult,
Tad mahminei rohku ſneedsu.

Schee wahrdi itt labbi ſakriht ar paſchu Deewa bauſli. Jeb laſſi ſcho Nr. 1967:

Ne muhſcham es ne tappu
Nr kaiminu eenaidā.
Pee kaimina rangas teſku,
Pee kaimina ugguntina.

Woi ſchee wahrdi itt pawiffam jauki ne mahja, ka ar zeeminu (nahburgu) waijaga ſaderreht un meerā dſihwoht? Tahdu gresnu dſeesmu wehl dauds warri grahmata atrast; un es turru, ka zittas gresnas dſeesmas laudim wehl ſinnamas, kas grahmata ne-stahw. Es pats ſchihs dſeesminas eſmu ſalaſſijis un grahmata ſalizzis. Sinnams, es weens pats gan ne. Labbi draugi un gudri wihri man palih-dſejufchi. To leelaku paligu man peedewe augſti gohdajams zeenigs Biſkaps R. Ulmann, wiſſu mahzitaju augſtakais un preekſchneeks, taggadix Behrburgā, tam brihſcham mahzitajs Krimaldē eekſch Widſemmes. Behz winna peeminnams Zihrawas un Dſehrwes ſkohlmeiſters Andr. Bergmanns, ar kahdahm 600 dſeesmahm, Meſchohtnes mahzitajs ar kahdahm 500 dſees. un wehl dauds zitti mahzitaji un draugi, zits gan ar wairak ne ka kahdahm pahri deſmit dſeesmahm; un es pats ſche Kabillē wairak ne 1000 eſmu uſtrakſijis; bet ne-

weens wehl naw to affu lihds dibbenam iſſmehtis, ne wiſſas tahs dſeesmas ſarakſtijis, ko ſawā puſſe meitas dſeedaja; un to art til lehti ne warr iſſmelt ka-jau dſeesmina Nr. 1129 ſalka:

Kas warr dſeesmas iſſdſeedaht?
Kas wallodu iſſrunnaht?
Ne warreja ſtrauj-ſpiti
Bes laipinas pahri tapt.

Kur nu tahs dſeesminas paliks, kas muhſu grahmata ne stahw? Woi winnas wehl ilgi klaufitajeem preeka aſſaras iſſpeedihſ? Jeb kahdam behdigam ſirdi noremdehs? Man rahdahs tā: Muhſu ſemmes laudis arween wairak tehwu eeraddumus at-stahj. Taggadix jau weetahm reds meitas Wahzu drehbēs ſtaigajam, un dſird Wahzu wallodu runnam. Woi tur tahs wezzas dſeesminas ne taps aiſmirſtas? Woi tahm ſeewahm, kas Wahziſki runnahs, pa Wahziſki gehrbſees, ne buhs kauns ſaweem behrneem pa Latwiſki wezzas dſeesminas teikt? Baldees mihtam Deewam, ka wiſſch mums tahdus ſwehtigus laikus un laipnigus waldineekus un lungus dewis; ka arraji laudis warr pirktās drehbēs ſtaigaht! Baldees Deewam, kas to jaunu laufchu prahtu mohdinajis, ka tee pehz mahzibas un gudribas dſennahs, un zaur muhſu wallodu no Wahzeefcheem labbas mahzibas grihb peenemt! Bet man to gresnu dſeesmu ſchehl, kas tiks aiſmirſtas, un kas par gaddu gaddeem ka affā buhs eekrittufſchas, un neweens no winnahm neko wairē ne ſinnahs teikt. Tadeht jau weenreis ſahku, winnus grahmata ſalikt. Bet labpraht wiſſas kas ween ſinnamas ſalaſſidams grihbetu iſſglahbt, lai muhſu behrnu behrneem tas preeks un gohdē buhtu, grahmata laſſiht, zil gresnas dſeesmas winna teh-wu-tehwi (jeb kas ſinn woi naw jaſalka „mahtes“) ſadohmajuſchi.

Woi tu, mihtais laſſitajs pee ſchi darba man negrihbē palihgs buht? Ta irr manna luhgſchana. Woi ne grihbē palihdſecht ſcho Latweeſchu laufchu gohdu un garrigu mantu iſſglahbt, kamehr wehl winnu warr glahbt? Warrbuht, ka tawa ſeewa, tawa mahte kahdu gresnu dſeesminu ſinn, ko zittur es nebuhtu dabujis dſirdeht. Warrbuht ka tewim ar kahds ſehns, kas ſkohlā mahzi-jees rakſtamu ſpalwu turreht un ſihmes us papihru

wilft, bet nu ne sinn, fo buhtu rakstijis. Te nu winnam wiffu garru seemu buhtu wakkaros darbs; te winsch sawus pirktus labbi islohztu, un es winnam jau us preefschu pateizibu falku par to preeku, fo winsch man darrihs. Kad tee bohftabi arr naw til raschani wilkti, nei til skaidri likti ka wajjadsetu, par to naw behdas; es tohs wahrdu gan islassifchu, jo es ar tahdeem raksteem dauds esmu puhlejees un darbojees, un jau druzin esmu nomannijis, ka tee wahrdi dseefminas kriht. Beskaunigas dseefmas ne melleju; man ne tiht winnas lassiht, ne arr winnas grahmatâ derr. Bet wiffadas zittas lai til raksta, no pukkeh un lohkeem, no gohwim un sirgeem, no bittehm un lagsdigalahm un kahdas til gaddahs, — kahsa dseefmas, gannu ds., behrnu, jeb raddu dseefmas, — un ih-paschi tahdas, fo behrneem teiz un ar kurreem auklis behrnu aisfchuhpo. Un jo wairak tu, miht. lassit., man to dseefminu fagahdasi, jo preezigi es eeschu pee darba winnas druckafchanas pehz palahrtam un reisê salikdamâ. Un kaut arri wiffi tee 3 pahri man taptu samesti, no kurreem tanni dseefminâ Nr. 283 stahw, es ne-apnikschu ar winnam dshwodamâ un puhledamees, ja Deewâ man dohs dshwibu un wesselibu. Un kas sinn, woi Latweeschu draugu beedribas zeen. lungi sawu paligu atkal ne dohs, winnas grahmatâ likt druckaht, ka pirmo reis darrija. Sinnamâ, itt wiffas dseefminas, fo puifchi buhs farakstijuschu, gan grahmatâ ne geldehs. Gudra teizeja gan dohma:

Kad es buhtu to sinnajis,
 Ka dseefmai llawfjahs,
 Es dseefmiti iedseedatu
 No pulzinu lassidama.

Bet zitta fakka: Dseedu dseefmu kahda bij; woi es dseefmu rakstijaja? Talabb, mihtais lassit., tu man wehlefi no tawahm dseefminahm arr lassiht, kahdas pehz mannu prahtu buhs derrigas. Kahdas 416 ds. es jau esmu Wahzu wallodâ pahrzehlis un us Wahzsemmi aisfuchtijis, fur labbi draugi man apfohlijuschu, winnas grahmatâ likt druckaht. Es zerru, ka itt negohds no tahs pusses mums ne atmahks, jo pehz mannu sinnaschanu un prahtu til gresnas dseefminas neweenâ zittâ wallodâ naw at-

rohnamas. Kas sinn, woi par to leetu tewim wehl kahdu reis sinu nedohfschu Uwises.

Tad nu, miht. lassit., ne smahde mannu luhg-schanu. Tewim pascham no ta darba leelaks gohds buhs ne mannim, jo kas tahs jaukas dseefminas fadohmajuschu irr tawas zilts laudis, ne mannas. Un fo tu buhfi farakstijis, to aisnefs pee tawa mahzitaja; tas mannu luhg-schanu klaufish un mau tawus rakstus astellehs. Ja Widsemme kahds gohdigs lassitajs us scho mannu luhg-schanu sawu paligu arr gribb peedoht, tas lai til labs un sawu dseefmu krahjumu aisstelle us Rihgu pee Zahna basnizas wespera mahzitaja R. Mullera. No turrenes winnas lehti warru dabuhst.

Kabilles mahzitaja muifchâ tanni 22tâ Juli 1858.
 (G. F. Buttner).

Zaunas sinnas.

Kanaana. No Stuttgarter Wahzsemme 3 gudri wihri bij gabjuschi us to swehtu semmi raudsiht, woi tur ne warroht usmestees un draudses eetaifiht, bet pahrnahkuschu fakka, ka ne dohmaht ne warroht dohmaht tur dshwoht un nei sawu tizzibu nei arri laukus tur lohpt; jo tur ar Turkeem eimoht par dauds traffi.

Brufschu waldischana irr wehlejufe, lai igaddus tizzibas isflaidroschanas swehtkôs wiffas basnijas salassa dahwanas preefsch tahs Gustapa Adolpa beedribas, kas ka sinneet ar to darbojahs, tahm Lutteru draudsehm sweeschâs semmes, kas nabagas un paschas ne spehj, zelt basnizas, mahzitajus, floslas jeb zittas tahdas wajjadribas to swehtu leetu. —

No Leel-Platonos pee Zelgawas. Tai 2trâ Zuhli no rihta preefsch peezeem, muhs wid-dischlis pehrkons duhzinadams apmekleja un arri paldees Deewam schinni gabbalâ nelahdu skahdi ne darrija, un ruhkdams nogreeschs us Leel-Wirzawas pufsi, fur patlabban laudis bij isgabjuschi lauka meeschus plaut. Par tahdu bahrgu laiku wairs strahdaht ne warredami gabjuschi mahjâs, un eijohst — kaut gan zitti teifuschu weenam wihram, kas ahtri strehjis, lai to ne darroht — tomehr ne

*) Tahs Latweeschu lauschu dseefmas un singes wehl warr dabuhst par 30 far. Rihgâ pee Buchholza un Zelgawâ pee Schulza.

effoht klaufijis, lihds arri sibbinus mettoht wihru nospehris.

Teē diwi wihri kas tahtak bijufchi, tuhdał pee semmes nokrittufchi, un — kahdas desmits minutes bes nomannas gullejufchi, ka arri weena seewa, kas tam nospehrtam flahł bijufi.

Jaw daudstreis irr Alwisēs par to mahzihts un peekohdinahts: lai pehrkōna laikā ahtri ne branž jeb ne eet, u. t. j. pr., tad tomehr daudstahdu wehl atrohdahs kas mahzibu ne peenemm — un zaur tahdu nepaklaufiſchanu tihschi ahtrā nahwē dohdahs!

Beidsoht arri peeleeķu to wahrdu, kas mums mahze katru brihdi muhsu gallu apdohmaht, un ko katris rihtōs zeldameēs un gulleht eedams lai peeminn:

Zil tuwu man mans gals jaw flahlu,
To neweens zilweks sinnahł mahł.
Kas isprahł warw ta Kunga prahłtu?
Laihs aiseet, nahwe nahziht nahł.
Deews! Kristus deht es lubds' ſcho leet':
Lai mans gals man par labb' iseet.

M. Pfiſt.

Pateizibas wahrdi.

Laffijam muhsu Alwisēs tohs wahrduš, ar ko muhsu mihtais leelkungs Offenbergis, no ſawa augsta ammata atstahdams muhs Kursemmes Krohna laudis atſweizinaja, tohs daschu gaddu waldisiis. Ne mahku leekus gohdaschanas wahrduš doht, nei ar raibu wallodu pihtees; rakstiſchu ihſi un ar taiſnu ſinnu: Mums dascham ſirds ſaſille, tahs atſweizinaſchanas — mihtligus wahrduš laſsoht. Sirds Kursemneeka gohds! No ſirds mehš Kursemmes Krohna laudis jums, mihtais leelkungs Offenbergis! pateizibu ſakkam par wiſſu labbumu un laipnibu, ko Juhs mums effeet rahdijufchi, kamehr ween juhs muhs waldisat; un wehl muhsu behrnu-behrni ſinnahs weens ohtram ſtahtihł: Toreis Offenbergis muhs waldisa, kad no klaufiſchanas atliffufchi, mehš ihſti arraju-ſahrtas gohdu un ſwehtibu ſakkam baudihł. Deews lai puſchko juhsu firmu galwu ar preeķu un meeru!

Mikkeliš Timlers,

Nihzes pagasta-teeſas wezakajs ſawa
un ſawa pagasta wahrda.

Behrna weenteeſigs prahts.

Mafais Zahnis bij ar ſaweem brahleem un mahſahm baſnižā un tur apſlattija ta Beſtitaja bildi pee kruſta. Zahnam bildi ueluhkojoht, winna preezigās un gaiſchās azzis nahze aſſaras, un uš mahſu greeſees wiſch ſazzija: Mihla Maria, nahz nowelz mannuš ſwahrkuš, es tohs dohschu tam nabbaga wihram kas pee kruſta; tam ſwarķu naw! Schee weenteeſigi behrna wahrdi wiſſeem greeſe ſirdi. Mafais Zahnis wehl ne paſinne to ſahpju-wihru, ka wiſch par mums irr zeetis, ka wiſch no ſawa tehwa gohda-krehſla ſemmē kahpis un kalpa giħmi peenemmiš muhsu deht, un bildi uſſlattoht wiſch tomehr no ta Kunga nabbadſibas un pliffkuma tā ſirdi bij kuſtinahts.

Draugs mihtais, woi tu kahdureiſ tawu Kungu Jezu tā effi apſlattijis pee kruſta ka ſchis behrns? Un ja to effi darrijis, woi tad tu ne gribbetu nowilkt ſawuš paſchtaiznibas ſwahrkuš, un tohs noſweeſt appaſch winna kruſta? P. U.

Wakkara dſeeſmina.

Mel. Morgenroth :: leucht mir. Nihłu jaw. (Kabb. gr.).

- 1) Mirdſedama — ſtarrodama
Atſpihd ſaulihł no-eeedama;
Ta reds deenas darbu beigtu,
Rahd', lai Deewinu mehš teiſtu; —
Get „labbwakkar“ wehledama.
- 2) Ru tad beedri! Mi-tee beedri!
Buhſim ſaulēi darba beedri;
Ta teiz Deewu, ſpohſcheem ſtarreem,
Mehš ar jaukeem dſeeſnu barreem.
Deewam gohds! — Lai wiſſeem preeks!
- 3) Baldees Deewam ::
Wiſch mums palihdſejs ikweenam.
Schehligi wiſch patš no ſewis
Maiſi, drehbes, ſpehku dewis;
Jauku wakkarinu meeram.
- 4) Jaukais wakkars! Mihtais wakkars!
Atueſs duſſu tam, kas ſlahbans,
Gahrdu meegu tam kas ſtrahdajs.
Preeķn, kas par ſaw'jeem gabdajs,
Meeru tam, kas behdas wahrqdams.
- 5) Dſeedam ſlawu — Tam par ſlawu,
Kas muhs pild ar wiſſu labbu.
Kas dohd katram ſawu dalku,
Ar ſchai deenai labbu gallu; —
Un muhs welk uš winnu mallu

Wiħdorff.

Wriħw drikkēht.

No juħrmałlas-gubernements augstaš waldischanas puſſes: Oberebrerl G. Blaefe, Jenſor. Jelgawā, tai 12. Auguſt. 1885

No. 147.

Uwischu

Missiones

Nr. 17.

peelikkums.

sinna s.

1858.

Kā tew schkeet par sw. kristibu?

(Skattees Nr. 16).

Ta pafaulē t. i. tee netizzigi laudis tew kahr-dināhs. Warrbuht pašchi taiwi draugi par tewi smeesees un tewi apmehdihs. Tee fazzihis: „wisch irr gekkīs,” woi: „wisch irr leekulīs,” woi: „wisch mums irr sweschineeks palizzis,” woi: „winnam ilgi ne patiks,” woi: „mehs ar winnu ne gribbam wairs eelaištees.” — Tee luhkōhs woi draudedami woi labbinadami tewi us sawu puffi greeft. Wezzōs laifōs tas gan tā irr notizzis, ka tohs tizzigūs waijaja un apfahwe; un daschlahrt tee pašchi laudis, kas tā darrija, to tizzigo leelo pazeefchanu redsoht sahze kaunetees pašchi par fewi un irr atgreesufchees un fazzijuschi: „Ak, tas teefcham irr til ustizzigō, labō zilweks. Lai mehōs pakkaf dsennamees winna pehdahm, lai ir mehōs, ja Deewōs gribb, zeescham un mirstam Kristus labbad.”

Wehl zilwekam kahrdischana usnahk arri no sawas pašchas meefas, t. i. no sawahm kahrabahm un eefahroschanahm. Tu warrbuht dabbuffi dsirdeht, ka tee pagani saweem elkeem besdeewigūs swehtkus turr ar dantscheem un leelahm dsihrahm un tad tu eedohmajeēs, jil tew preeka buht, ja lihds ar zit-teem warrefu deet un tehrsetees. Woi atkal tew greubti nahkafōs Deewu luhgtees, zihnitees un al-lasch nomohdā buht, un bes to tal neweens zilweks muhsu Kunga Kristus prahtu ne warr isdarriht.

Un beidsiht kahrdināschana nahk no wella. Brihscham schis to pafauli skubbina, t. i. tohs netizzigūs, ka tee muhs tirdi un waija, un muhsu sirdim mahza tohs eenaidneekus nihdeht, jeb-schu mums buhs tohs mihleht. Brihscham atkal wisch zaur muhsu pašchu meefu muhs kahr-dina,

ka mehōs nogurstam un peekuhstam, Deewa luhg-fchanu atmettam un pehdigi aismirstam. Brihscham wisch muhs skubbina us naidu woi us skaudibu, woi us mastizzibu woi us aplamu drohschibu, un tā wisch-wissahds kaunums pee mums rohnahs.

Nu, woi tu to wissu effi sawrattis?

Ujaj. Es labbi gan esmu sawrattis.

Es. Un to tu tal arri sinni, ka mehōs pašchi schōhs eenaidneekus ne warram wis uswarreht; mehōs to ween warram ar Deewa paligu, un tas weenigōs zeksch, fur to paligu atrohnam, irr schis: nahzi, grehzigōs zilweks ar weenteefigu un pasem-migu sirdi pee sawa Deewa, luhdsees: Tehwōs es esmu grehzigōs prett tewi un prett debbesi un ne esmu wis zeenigōs, ka es tawōs behrns sawzohs u. t. j. pr.

Pee ta pašcha missionara dsihwoja weens zilweks no Kapperu tautas, kas jaw agral bij kristihts, ar wahrdū Willams; tas winnam bij paligs pee Bihbeles pahrtulkofchanaōs. Schim zilwekam wisch nu stahstija, ka ar Ujaju bij farunnajeēs, un luhdse, lai no Kristus puffes tal palihdsētu tam jauneklīm, pei skaidribas tikt. Jaw ohtrā deenā Willams tam mahzitajam atfazzija, ko ar Ujajo bij runnajiōs, un ka schis nu effoht pilnā meerā. Willams beidsiht tam bij fazzijis: Nu, Ujaja, tu gan peeminni, ka bij ar to wihru, ko tas Rehninsch Dschakas gribbeja pafuddinaht pee nahwes. Tas Rehninsch, kad redseja to wihru til behdigu effam, praßija, par ko til lohti nōskummis effoht. Tas atbildeja: par to, ka trihs leetas winnam ja-at-stahj, ko tal stipri mihlejoht. Un ko tad! Rehninsch praßija. Tas zilweks atbildeja: manna masa meitira, kas nupat eefahk mahtes klehpi pafmaidht; manna jauna tellite, un mans Rehninsch,

(prohti: pats Dschakas). Tam Kehninam schee wahrdi til lohti patikke, ka winsch to zilwefu palaide. — Un, sakli man Ujoja, woi tu arri effi noskummis par kahdu leetu, kas tewim buhtu ja-atstahj, woi tee jauni puischi un meitas, woi tee dantschi un tahs dsihres un zittas tahdas leetas wehl? — Ne, Ujaja atbildeja, es sinnu gan labbi, ka wiffas schahs leetas man ja-atstahj; un es winnus atstahschu, jo es arri to sinnu, ka schahs wiffas leetas irr no tahs pasfaules.

Kad leeldeenas swebhtki atnahze, tad Ujaja preeksch leela pulka Kapperu ar preezigu firdi apleezinaja fawu tizzibu eeksch Jesu Kristu, un nu tappe kristihts pats pirmas no Kapperu tautas schinni weeta.

Kristihts lassitajs, kas tu scho jaunekla zihnischanu un preezigu uswarreschanu effi lassijis. — ka tew schkeet par tawu kristibu? Tu effi kristihts behrens buhdams us zerribu, tu effi to kristibas derribu ar sawu Pestitaju pats apleezinajis, ka fewi eeswehtija un peenehme pirmo reisi pee Deewagalda. Woi tu passihiti tahdu zihnischanu, woi tu gattaws ta Kunga deht atstahst kas schinni pasfaule irr, stunadams, ka winna wahrdi tew pamahza (Reem. 6, 4): Meh's ar Kristu effam aprakti zaur kristibu eeksch nahwes, ka, itin ka Kristus irr usmohdnahs no mirroueem zaur to gohdibu ta Tehwa, ta pat arri num's buhs dsihwibas atjaunoschanä stia-gahst.

Gr.

1. Sinuas par to, ka ar to missiones darbu Tabakas fallä eet.

Schi Tabakas falla peeder (Enlenderem*). Winna irr 6 □juhdses leela, bet tapehz ka winna lohti kalnaina, tad ta semme maj wehl irr apstrahdata. Bet to nu meh's par to semmi ruunasim, klausim labbaki, ka tur ar Ewangeliuma fluddinaschanu eet.

Tas pirmas, kurream tas firdi ruhpeja, lai ir tee nabbaqa Neegeri to preezas mahzibu dsirdeht dabbutu, bij weens kristigs wihrs wahrdä Zahnis Amiltons. Winsch bij tahs semmes waldineeks, un tapehz winsch us Enlenderu semmi bij rassijis un to waldischanu luhdsis, lai weenu missionari

fuhta. Bet kad nu to Enlenderu waldischana winna luhgchanu til ahtri ne warreja peepildiht, tad winsch to mahzitaju Montommeri no Barbadoes fallas luhdse, tur jaw tobrihd muhsu missiones darbs seedus nesse. Mahzitajs Montommeris ar ridjan drihs atnahze, un dauds Neegeri to Deewa wahrdä fluddinaschanu labpraht usnehme. Tapehz winsch jaw 1790 gaddä atkal ohttreis us Tabaku atnahze, un ar leelu preeku winsch zaur Amiltonu to sinnu dabbuta, ka schè to jaunu eesahktu missiones darbu warroht jo prohjam strahdaht un apsohpt.

Bet kahdus gaddus pehz tam zehlehs schinni fallä leels dumpis, jo tobrihd ta falla wehl Sprantscheem bij peederrejusti. Besdeewigi saldati gahje wiffas mahjas sagdami, laupidami un isvohstidami, un bes tam wehl leela juhras auka tai fallai leelu pohstu un flahdi padarrija. Tahdas breefmäs dsihwojoht, Montommerim wehl leelakas behdas nekä schahs bij Jareds, jo Deews winna mihtu seewu no schahs pasfaules atajinaja pee few, un ne ilgi pehz tam ir winsch pats faslimme, ta ka winnam atkal us Barbadoes fallu bij atpakkat jagreeschahs, tur ir winsch pehz kahdahm deenahm, pehz til grubta darba un affaras fehjas sawä muhschigä duffeschana eegahje.

Pehz kahdu laiku Enlenderi scho fallu no Sprantscheem ar naudu atpirke un ta tad teem eedshwotajeem atkal meers bij. Nu fahzabs kas missiones darbs atkal no jauna, un par missionari no Enlenderu semmes bij Kurks fuhtihst; lihds ar winnu wehl dauds zitti atnahze. Winni scho grubtu un swebhtu darbu ar preeku eesahze un to Kunga swebhtiba baggatigi pee winnu darba bij redsama. Weena mahja, Sigmalhuse nosaufta, tikke ihrefa un par basnizu un dshwojamu ehku pahrtaita. Jo deenas jo leelaks palikke tas pulks kas pehz pestichanas kahroja un flahpe. 24 Mergs 1799 gaddä tee pirmee Neegeri schä missiones darba eeksch Jesus nahwes tappe kristiti.

Amiltons scho laiku pats bij Enlenderu semmi hijis, bet preeksch sawas mirschanas to missiones darbu un sawus atgreesstus Neegerus wehl grubedams redseht 1800 gaddä atkal us Tabaku atnahze. Ar kustinatu firdi winsch pats arr tai Deewa kalpo-

*) Schi falla Amerikä peederreja Kursemmes leelungant. Zolaffi Amerikas isstahischana 100 lappu.

ſchanâ bij klagt, un kad nu winna Neegeri ap winnu ſapulzejahs, ſtarp kurreem jaw dauds bij kriſtiti un winnam pateiſe, la wiſch teem miſſionari gahdajis, un ſchee taggad eekſch Kriſtu ſawu Beſtitaju warroht tizzeht, tad wiſch preekſch winneem no preeka ſtahweja kluffu un raudaja. 5 nedelas pehz tam wiſch ſaldi aiſmigge un eegahje ſawa Kunga un Beſtitaja preekâ. 1800 gaddâ bij ſchi Neegeru draudſitê 45 dwehſeles.

Bet tomehr ſchis eefahkts miſſiones darbs atkal tikke aiſkawehts un meerâ ſtahweja dauds ilgati, ne kâ wehl to pirmu reiſi; jo Kurks wahjibas deht atgreesehs us Calenderu ſemmi atpakkal. Kamehr nu uê zittahm Wallar-Indias fallahm to miſſiones darbu ſtrahdaja, tas us Tabakas fallas kahdas 20 gaddus meerâ ſtahweja. Tomehr tas Kungs tahs waldischanas prahtu tâ lohziſja, ka 1827 g. atkal Behters Miſſekers par miſſionari tur tikke aiſſubhtihſ, kas arr jaw ilgu laiku us Barbadoes fallas bij ſtrahdajis. Amiltona dehs winnu laipnigi usnehme, un tee Neegeri tohti preezigi palikke, kâ winni atkal weenu mahzitaju bij dabbujufchi. Ta Ewangeliuma fluddinaſchana dauds ſirdis atradde, kas ſawas durwis atwehre un to peenehme, un tâ tad tas darbs atkal no jauna us preekſchu gahje. Zaur Amiltona palihdſibu eefahke weenu ſkohlſnammu un baſnizu uſtaifht. Us kahda jauka kalna ta jauna miſſionaru weeta tikke uſtaifita. Tai mahjâ ſahke 1828 gaddâ Juni m. dſihwoht un to baſnizu tai paſchâ gaddâ 13 Juli eefwehtija, un ſcho miſſiones weetu pehz ta pirma miſſionara wahrda: Montgomeru noſauze.

Mahzitajs Miſſekers ſawas neweffelibas pehz us Jamaiſas fallu tikke aiſſubhtihſ un winna weetâ nahze zitti ſtrahdneeki, tâ kâ tas darbs augligi us preekſchu gahje. Starp ſcheem ihpaſchi wehrâ leeſams tas mahzitajs Lights. Kad wiſch 36 gaddus ta Kunga wihna kalnâ us tahm fallahm bij ſtrahdajis, tad 1838 gaddâ Montgomerâ winna dwehſele pee ta aiſgahje, kas winnu tik dahrgi bij atpirzis un ko wiſch wiſſu ſawu muhſchu bij mihtojis.

Gads ween pagahje, tad jaw ohtra baſniza bij jabuhwe, jo ta pirma baſnizina preekſch tik dauds klauſitajeem bij par maſu. Tapehz taiſija ohtru

baſnizu un ſchi tikke 1839tâ gaddâ 27tâ Januari eefwehtita. No Montgomeras arr jaw dauds zittâs weetâs ſchi fallâ to preezas mahzibu paſluddinaja. Ohtris miſſiones meeſts bij Moria; ſchê 1842 gaddâ Walks par mahzitaju atnahze. 1843 g. to Montgomeras baſnizu atkal leelaku iſbuhweja, tâ kâ 200 zilwekeem tur ruhmes bij. Bet 1847tâ gaddâ wiſſas ſchahs ehſas zaur ſtipru juhraſ auku lohti ſappe eewainotas. Bet muhſu tizjibas beedri zaur ta Kunga ſchehlaſtibu ſawu dſihwibu iſglaſbbe, un tahs eewainotas ehſas jaw atkal irr iſlahpitas.

Tâ tad wiſſu laiku, kamehr tas miſſiones darbs Tabakas fallâ irr eefahkts, nekad naw behdu un pahrbaudischanas laiki truhluſchi un tee miſſionari ſchâ fallâ dauds wairak ſlimmibas, behdas un truhkumus irr iſzeetufchi, nekâ tee miſſionari us zittahm fallahm. Bet lai nu gan tik gruhti irr klahjees, tad tomehr Deewa ſwehziiba allasch klagt irr bijuſi lihſi ſchâi paſchâi deenai. Lai gan ſchahs fallas eedſihwotaji eekſch laizigahm ſinnaſchanahm tik gudri naw kâ zitti, tad tomehr garrigas atſihſchanas winneem netrulkſt; to mehſ no winnu Deewa wahrdu klauiſſchanas augteem warram redſeht, kâ: pee winnu tizjibas, kriſtigas Deewabihjigas dſihwoſchanas un ſirſnigas mihleſtibas. Taggad Montgomerâ ſtrahda Uſs un Cooneis un Moria Benjamins Miſſekers. Tai pirnâ draudſê irr 1455 dwehſeles, ohtrâ 648; abbâs lohpa 2103 dwehſeles. E—b—g.

Zaunas ſinnas.

Ollante. Amſterdammes miſſiones-ſkohlbaſnizâ mahzitaju Schwarzju ſpreddiki teizohht, kahds Schihdu jauneklis, 16 gad. wezs, uſſkrehtis us kanzeli un mahzitajam ar daggu (iſhu ſohbinu) 3 woi 4 reiſes eeduhris. Grehzineeku tuhdat ſanehmufchi un teefâs likkufchi. Iſteizis, ka gribbejis atreebtees par to, ka Schihdu baſnizâ eſſohht iſdallijufchi kriſtigas grahmatas. Kaut gan mahzitaju itt niſni ſaduhris un gruhti eewainojis, tomehr ne eſſohht us nahwi.

Aſia. Zelebes fallâ. Senn deenahm jaw ar to wallodu paſaule neſſahs, ka tê eſſohht kriſtiga tauta, kurreai eſſohht 3 Bihbeles un kas pee ſawas tizjibas wehl turrotees. Nu tur uſgahjuſchi kah-

das 30 tuhftofchus kristitus zilwekus kas tur bij ais-
 mirsti un atstahiti. Kad missionari tur peebrankufchi,
 tad atraddufchi kahdu skohlmeisteri, kas ar saweem
 skohlas behrneem dseedajis Malajeeschu walloda
 Dahwida 42tru dseefmu: „Ka tas erschlis brehz
 pehz uhdens uppehm, lapat brehz manna dwehsele
 al Kungs us tewi.“ — Bihbeles nelahdas teem wairs
 naw, bet us kohku misas tee bij rakstijufchi jaulas
 Bihbeles pantinus. Tee sinnaja skaitiht: „Es tiz-
 zu eelsh Deemu to Tehwu“ 2c. 2c. 2c., pasinne Gi-
 delbergas katkismu un dshwo pehz kristigu laufchu
 radduma. Wehl teem bij 20 bainizas un skohlas.
 Zaur mahjitaja Eldrika gabdashanu (kas Dllante
 ar missioni darbojabs) pee scheem irr nogahjufchi 4
 missionari, kas wehl 3 tuhftofchus no jauna irr kri-
 stijufchi.

S—j.

Lihdsibas dseefmina.

1.

Mums allasch diwi Kungi irr
 Kas pahp mums ruhpejabs,
 Schee tohs par kalpeem few peeschkir
 Kas winneem darbojabs.

2.

Tas pirmas Kungs irr schehligs, labs,
 Un gudris padohms;
 Iweens, kas schim par kalpu taps,
 Ges mahjoht labbums!

3.

Tas ohtreis rahdabs mihsligs gan,
 Bet irr weens blehnu wihs;
 Schis irr leels krahneeks arridsan,
 Ar blehdibu netihrs.

4.

Tas pirmas kalpus taifni derr,
 Un sohla debbes frohn',
 Un kas scha Kunga rohku twerr,
 Tas mantohs seelu lohn'.

5.

Tas ohtrais sawa derrida
 Sohl kalpeem lobnes dauds,
 Bet pehz to pahrmahz skaudiba,
 Wiasch tohs la sleplaw' schnauds.

6.

Nu mihtee draugi! fallet man,
 Kurfch Kungs jums labbaks schheet?
 Ar furru sahstheet derreschan',
 Un furram kalposeet?

7.

Boi tam, kas baggats, schehligais,
 Kas sohla gobda = frohn';
 Jeb tam, kas wiltneeks pehdigais,
 Kas dohd' til mohlu = lohn'?

8.

Bet — ja jums ne tiht fazziht man,
 Es jums tal fazzifchu!
 Schi ween irr manna patifchan':
 Ar pirmo derreschu!

9.

Es sinnu pirmas wahrdu turr',
 Ko sohla, to wiasch dohd!
 Pee winna wiltus naw nekur,
 Wiasch blehschus bahrgi fohd'.

10.

Nu — woi ne nahstheet mannim lihds'
 Sew darbu faderrecht?
 Nupat mums irr tas laimes = brieds,
 Wairs naw so uskaweht.

11.

Bet ja wehl gribbat knohstees,
 Tad kauna palifheet;
 Un pehz tas wiltneeks juhs apsmees,
 Kad winnam kalposeet.

12.

Lapehz atstahjeet kaweklus,
 Nupat irr derrams laiks!
 Tad ne isfauffheet waideklus;
 Buhs preezigs juhs waigs!

13.

Til wiffi pirmam kalposim
 Ar preef' un lihgsimbu,
 Tad ihsto laimu mantosim,
 Un Deewa waltibu!!

M. Abg.

Brihw drikkelt.

No jubrmallas-gubernements aughtas waldifchanas buffes: Oberebrer G. Blaese, Jensor. Jalgawa, tai 19. August. 1885